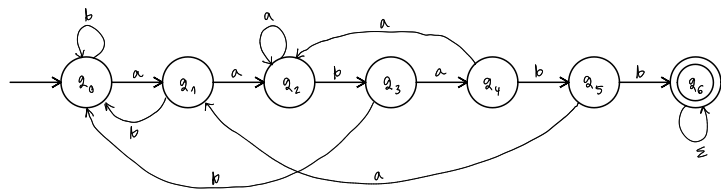

1. Brez grafične ponazoritve zapišite tabelo prehodov (δ) za deterministični končni avtomat iz 14. naloge 1. vaj.

Algoritem:

$p = aababb$
 $m = 6$

2	0	0	0	1	1	1	1	2	2	2	...
l	a	b	b	a	b	b	b	a	a	b	...
k	² 1	² 1	0	³ 2	³ 2	1	0	⁴ 3	2	⁴ 3	...
p[q] · l	a	b	b	aa	ab	ab	ab	aaa	aa	aab	...
p[k]	a	a	ε	aa	aa	a	ε	aab	aa	aab	...
δ[q, l]	1	0	2				0	2	3	...	

znaki $p[:k]$

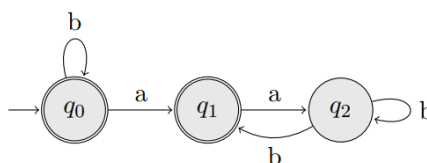
drugi a je pripora prvemu, zato odčitamo k
Praksa beseda je vedno pripora

Na koncu dobimo za vsako stanje in znak abecede vrednost v δ -tabeli.

def Construct $\delta(p)$:
 $m = |p|$
for $q = 0 \dots m$ do
for $l \in \Sigma$ do
 $k = \min(m+1, q+2)$
repeat $k = k-1$
until $p[q] \cdot l$ vsebuje $p[k]$
kot pripora $\delta[q, l] = k$
return δ

2. Dan imamo naslednji **nedeterminističen** končni avtomat

Poiščite ustrezen **determinističen** končni avtomat.

$$\Rightarrow F = \{q_0, q_1\}$$

Izpišemo si δ -tabelo za avtomat:

δ	a	b
0	1	0
1	2	/
2	/	1, 2

problem!

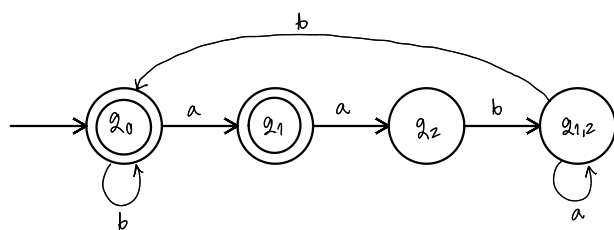
Zapišeš vse nepravne podmnožice stanj, ki jih je $2^{|Q|} - 1$. Za stanje $2_{1,2}$ narediš unijo stanj q_1 in q_2 glede na stolpce (za vsak znak). Napišeš samo dosegljiva stanja, t.j. ta ki se pojavijo v tabeli.

$\Rightarrow$

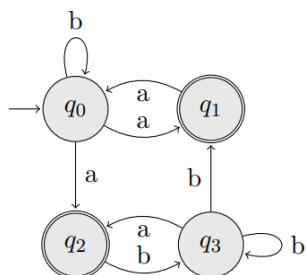
δ	a	b
0	1	0
1	2	/
2	/	1, 2
1, 2	1, 2	0

Končna stanja se ohranjajo, zato bo imel tudi novi kA $F = \{q_0, q_1\}$.

Morali smo dodati samo eno stanje. Dobimo:

3. Poiščite determinističen končni avtomat za nedeterminističen končni avtomat:

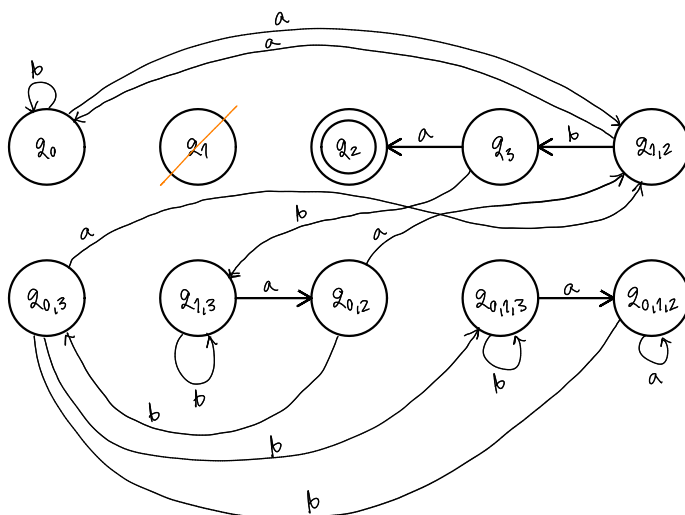

$F = \{q_1, q_2\}$
 $\Sigma = \{a, b\}$

$\Rightarrow$

δ	a	b
0	1, 2	0
1	0	/
2	/	3
3	2	1, 3
1, 2	0	3
0, 3	1, 2	0, 1, 3
1, 3	0, 2	1, 3
0, 2	1, 2	0, 3
0, 1, 3	0, 1, 2	0, 1, 3
0, 1, 2	0, 1, 2	0, 3

$\Rightarrow$

Zgodbi se tudi, da po kreaciji nove δ -tabele kateri od starih stanj odpade, saj ni poti vanj - q_1 v tem primeru.

4. Dana imamo regularna izraza

$$r_1 = a^* + b^* \text{ in } r_2 = ab^* + ba^* + b^*a + (a^*b)^*.$$

Poiščite besede, ki

- (a) spadajo v $L(r_1)$ toda ne v $L(r_2)$.
- (b) spadajo v $L(r_2)$ toda ne v $L(r_1)$.
- (c) spadajo v oba, $L(r_1)$ in $L(r_2)$.
- (d) ne spadajo niti v $L(r_1)$ niti v $L(r_2)$.

b) Katere iz $L(r_2)$ ne razume r_1 ?

$\{ab, abb, \dots, ba, baa, \dots, bba, bbba, \dots, aab, aaab, \dots\} = \text{vse kjer se } a \text{ in } b \text{ mešata} \dots$
 $= \{apb^*, baa^*, b^*ba, a^*ab\}$

$$c) L(r_1) \cap L(r_2) = \{a, b, \varepsilon, bb, bbb, \dots\} \\ = \{a^*, b^*, \varepsilon\} \quad \begin{matrix} \parallel \\ b^* \end{matrix}$$

a) T.j. $L(r_1) \setminus L(r_2)$

$\cdot L(r_1) = \{\varepsilon, a, b, aa, bb, \dots, \underbrace{aaa, bbb, \dots}_{\text{poljubno mnogo } a \text{ ali } b}\}$

$\cdot L(r_2) = \{\varepsilon, a, ab, abb, \dots, b, ba, baa, \dots, bba, bbb a, \dots, aab, aaab, \dots, bb, bbb, \dots\}$

Katere besede torej " r_2 " ne razume? Poljubno mnogo a toda več (ali enako) 2-krat:

$$\{aa, aaa, \dots\} = \{aaa^*\}$$

vsaj 1 b

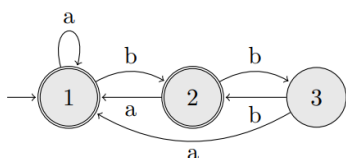
$\uparrow$

d) katerih besed ne razume oba?

- $\cdot r_2$ ne razume večkratnih porovitev a (samo a)
- $\cdot r_1$ ne razume besed z a IN b $\Rightarrow$ vedno a in b skupaj

$\Rightarrow \{ab, \cancel{aab}, \dots, \cancel{abb}, \dots, aba, abaa, \dots, aba, abba, \dots, \cancel{ba}, \cancel{baa}, \dots, \cancel{bba}, \dots, baba, baaba, \dots, babba, \dots, bbaba, \dots, babaa, \dots\}$
 $= \{aba, abaa, \dots, abba, \dots, baba, baaba, \dots, babba, \dots, bbaba, \dots, babaa, \dots\}$

5. Poiščite regularen izraz, ki ustreza determinističnemu končnemu avtomatu

Iz DFA dobimo regularni izraz preko naslednje formule:

$$L(p, q, k+1) = L(p, q, k) \cup L(p, k+1, k) L(k+1, k+1, k)^* L(k+1, q, k)$$

Velja $L(p, q, i)$, kjer $p, q \in Q$ in $i \geq 0$. To je mn.

vseh besed, ki omogočajo, da naš avtomat pride iz stanja p v q, brez da bi pri tem uporabili stanje večje od i. Primer direktne povezave:

Osnovna ideja: predp. da je za nek $k \geq 0$ $L(p, q, k)$ regularni jezik za $\forall p, q \in Q$. Vprašamo se "kako prideemo do $L(p, q, k+1)$?" $\Leftrightarrow$ Kako sestavimo tako besedo v tem jeziku? Imamo 2 možnosti:

1. Beseda ne gre preko $k+1$, zato je ta v $L(p, q, k)$.
2. Beseda gre iz p v $k+1$, ki je najvišje stanje na poti. Lahko da se bo $k+1$ stanje večkrat vrnilo vase, ampak ultimativno pride na koncu do q iz $k+1$.

To pojasnjuje zgornja enačba.

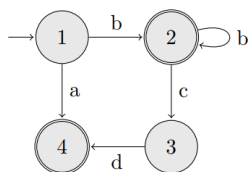
Naloga: $q_0 = 1, q = 1 \text{ ali } 2, i = 3$

$$r(1, 1, 3) = \underbrace{r(1, 1, 2)} + \underbrace{r(1, 3, 2) r(3, 3, 2)^* r(3, 1, 2)} \Rightarrow r(M) = \underbrace{r(1, 1, 3)} + \underbrace{r(1, 2, 3)}_{\text{izračunamo po formuli}}$$

$$r(1, 1, 2) = r(1, 1, 1) + r(1, 2, 1) r(2, 2, 1)^* r(2, 1, 1) \\ = r(1, 1, 1) + r(1, 2, 1) r(2, 2, 1)^*$$

$$a^*a = a^*$$

6. Poiščite regularen izraz, ki ustreza determinističnemu končnemu avtomatu

$$\Sigma = \{a, b\}$$

Neformalen (praktičen) postopek: Za vsako končno stanje obravnavamo množico poti od začetnega stanja. ($Q_0 = 1$)

$$F=2: bb^*$$

Rezultat je unija vseh:

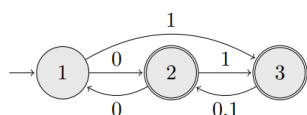
F=4: ima dve možni poti: $\Rightarrow$

1. a

2. bb^*cd

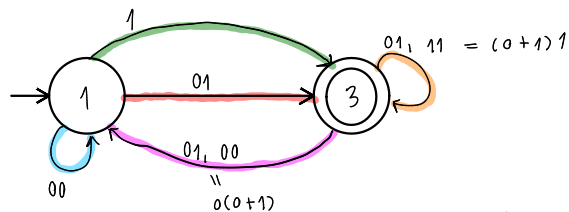
$$r(M) = bb^* + a + bb^*cd$$

7. Poiščite regularen izraz, ki ustreza determinističnemu končnemu avtomatu

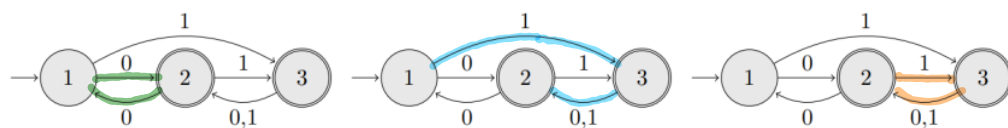
$$\Sigma = \{0, 1\}$$

! $\Rightarrow$ izbrisemo eno končno stanje $\rightarrow$ obravnavamo poti, drugega končnega stanja do začetnega.

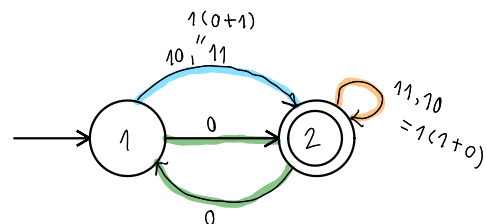

- Vzpostavne poti: +
- Zaporedne poti: $\times$ (množenje)
- Cikli/zanke: *

$$r_2 = (00)^* (1 + 01) ((0+1)1 + 0(0+1) + (00)^* (1 + 01))^*$$

$$r_3 = (0 + 1(0+1)) (1(1+0) + 0(0 + 1(0+1)))^*$$

8. Zapišite π tabelo za naslednje vzorce (besede):

(a) $p_1 = ABCDABEABF$

(b) $p_2 = ABCDCABFABC$

(c) $p_3 = ABABABAB$

a)

P_1	A	B	C	D	A	B	E	A	B	F
$\pi(P_1)$	0	0	0	0	1	2	0	1	2	0

b)

P_2	A	B	C	D	C	A	B	F	A	B	C
$\pi(P_2)$	0	0	0	0	0	1	2	0	1	2	3

c)

P_3	A	B	A	B	A	B	A	B
$\pi(P_3)$	0	0	1	2	3	4	5	6